

Life and Text - Leaving Egypt - Yitziyat Mitzrayim 5781

Rabbi Mark Asher Goodman

Question: How was your seder? What was the personal experience? The family experience? The intellectual experience? The spiritual experience?

Exodus 14:30-31

וַיֹּשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שַׁפַּת הַיָּם:

Thus God delivered Israel that day from the Egyptians. Israel saw the Egyptians dead on the shore of the sea.

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת־יְהוָה וַיֹּאמְרוּ בְּיַהֲוָה וּבַמֶּשֶׁה עַבְדּוֹ: (פ)

And when Israel saw the wondrous power which God had wielded against the Egyptians, the people feared God; they had faith in God and God's servant Moses.

וַיֹּשַׁע ה' בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שַׁפַּת הַיָּם: (יד, ל)

וַיֹּשַׁע ה' בַּיּוֹם הַהוּא... אַל ר' חיים מִצָּנַז בָּאָה פַּעַם אַחַת אִשָּׁה מֵרַת נַפֶּשׁ וְשִׁפְכָה לִפְנֵי אֵת שִׂיחַ לְבָה וּמִצּוֹקֵת נַפְשָׁהּ. נִיחָמָה ר' חיים וְאָמַר לָהּ: — תִּתְחַזְּקִי בְּאִמוּנַתְךָ וְה' יוֹשִׁיעֶךָ. עֲנֵתָה לּוֹ הָאִשָּׁה: רַבִּי קְדוּשִׁי! אִמְנָם אִשָּׁה פְּשׁוּטָה אֲנוּכִי אֲבָל בְּסִידוּר שְׁלִי שִׁמְמָנוּ אֲנִי מִתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם כְּתוּב תְּחִילָה „וַיֹּשַׁע ה'“ וְאַחֲרַי כֵּךְ „וַיֹּשַׁע ה'“ כֵּן, כֵּן, עֲנֵה ר' חַיִּים נֶרְגַשׁ, הַקְּבִי צְרִיךְ לְהוֹשִׁיעַ תְּחִילָה. תְּשׁוּבָה זֹאת, מִפִּי אִשָּׁה פְּשׁוּטָה, הִיָּה ר' חַיִּים מִשְׁבַּח מְאֹד וְחֹזֵר עֲלֶיהָ פַּעַמִּים הַרְבֵּה. מִגְּנוּזוֹ הָעֵתִיק

Thus God delivered on that day -

To Rabbi Chaim (Halberstam) of Tzanz (1793–1876) came once a woman with a bitter soul, and she poured out her heart before him what distressed her soul. Rabbi Chaim comforted her and said to her: 'Be strong (strengthen yourself) in your faith and God will deliver you.' She answered the rabbi 'Holy rabbi! I am but a simple woman, but in my *siddur* from which I pray every day it is written first "And God delivered" and afterwards "and they had faith in God" (Ex 14:31).' 'Yes, yes,' answered Rabbi Chaim, in great reverence. And he returned to this many times.

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת־ה' וַיֹּאמְרוּ בְּה' וְקָמְשָׁה
צָבָדוּ: (יד, לא)

וירא ישראל את היד הגדלה אשר עשה ה' במצרים וייראו העם את ה'... במשך
תקופת עשר המכות היו יהודים שהיו להם ספקות, שמא רק יד המקרה בכל דבר, אולם
משהגיעו לידי „וייראו העם את ה'“, כאשר היו חדורים יראת הרוממות, אז ידעו כי הכל בא
מן השמים, ניצוץ אחד של יראת שמים שקול כנגד כל המופתים.
רמ"מ מקוצק

**And when Israel saw the wondrous power which God had wielded against the
Egyptians, the people had *yirah* - awe/fear - for God -**

In the midst of the Ten Plagues, there were Jews that had doubts, lest it was just
happenstance that each of the things took place. However they (eventually) arrived at
'the people feared God', thus they were imbued with a higher state of *Yirah*. For they
knew that all of it came from heaven, one spark of *Yirat Shamayim* which weighed equal
to all of the wonders.

- **Rabbi Menachem Mendel of Kotzk (1787-1859)**

וייראו העם את ה' ויאמינו בה'... התנאי הראשון של השלימות היא היראה. ולא ייתכן קיום המצוות שבין אדם לחברו אם הן מבוססות על עקרונות אנושיים בלבד, ואינן קשורות באמונה באלוקים וביראת ה' טהורה. כל הנימוקים השכליים וההגיוניים-אנושיים מתבטלים ברגע שהם נתקלים בנסיונות המציאות, ומתנפצים מול צור הסלע הקשה של היצרים והתאוות. יראת אלוקים לבדה היא הגורם שבכוחו לעצור את האדם ולרסן את יצריו ותאוותיו. ולא עוד, אלא אף לעצם האמונה משמשת היראה גורם עיקרי. אין יציבות ותוקף לאמונה מבלי היראה, ולכן כתוב: „וייראו העם את ה' ויאמינו בה'“. היראה קודמת לאמונה, בלי היראה עלולה האמונה להשתבש ולהסתלף לפי נטיות רוחו ורצונותיו ולקבל צורות שונות. רק יראת אלוקים משמשת מצפן לכוון את האמונה לאפיקיה הטהורים.

ר' ישראל מסאלנט

ויאמינו בה'... רבי ישראל בעל שם טוב אמר לפני פטירתו: מסלק אני עתה את כל ההשגות שהשגתי למעלה בשורשי התורה והמצוות, את כל ידיעותי וחקירותי ואת כל התענוג שבכל אלה. איש בער אני ולא אדע אלא אמונה פשוטה ותמה. מאוצר המחשבה של החסידות

The people feared God; they had faith in God-

The first condition of wholeness is *Yirah*. And one cannot intentionally fulfill the mitzvot between a person and their fellow if they are based on principles of humanistic altruism alone, if they are not connected to faith in God and a pure *Yirat HaShem*. Every logical and intellectual rationale of humanism is invalidated at the moment they are tried in real experiences, and they are shattered like the breaking of hard rock of desires and appetites. And not only that, but also the core of faith which makes use of *Yirah* is a central principle. There is no stability or validity to faith without *Yirah*. Thus it is written “The people feared the LORD; they had faith in the God”. *Yirah* precedes *emunah* - faith - without *Yirah* it is liable that *emunah* will become spoiled and be perverted by the inclinations of the breeze and one's desires and the reception of various troubles. Only fear of God which serves to guide in the direction of faith will be channeled purely.

- Rabbi Yisrael Salanter, (1809-1883)